U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Městského úřadu Sokolov,** se sídlem v Sokolově, Rokycanova 1929, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Chebu**, ve věci osvojovaného dítěte **K. K.**, zastoupené opatrovníkem Městem Sokolov, se sídlem v Sokolově, Rokycanova 1929, za účasti společných navrhovatelů **a) D. Ž., b) Š. Ž.**, a za účasti poručníka osvojovaného dítěte Městského úřadu města Kraslice, se sídlem v Kraslicích, náměstí 28. října 1438, ve věci vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. Nc 41025/2016, o osvojení a zápisu do matriční knihy,

t a k t o :

Návrh s e o d m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 14. 8. 2017 se Městský úřad Sokolov (dále též jen „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl kompetenční spor vzniklý mezi ním a Okresním soudem v Chebu, ve věci osvojení a zápisu do matriční knihy vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. Nc 41025/2016.

Z předložených dokladů vyplynuly následující skutečnosti:

Okresní soud v Chebu k návrhu společných navrhovatelů D. Ž. a Š. Ž. vydal dne 22. května 2017 rozsudek, čj. Nc 41025/2016-53, kterým rozhodl výrokem I., že navrhovatelé společně osvojují osvojované dítě, které bude mít příjmení „Ž.“, výrokem II. zastavil řízení ve vztahu k návrhu na zápis navrhovatelů do matriční knihy narození osvojence „namísto P. K.“ a „namísto neuvedeného otce“ s tím, že po právní moci tohoto rozhodnutí postoupí věc v tomto rozsahu Městskému úřadu města Sokolov. Výrokem III. rozhodl o náhradě nákladů řízení. Rozsudek nabyl právní moci dne 2. června 2017.

V odůvodnění rozsudku k výroku II. odkázal okresní soud na ustanovení § 797 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „o.z.“), podle kterého se osvojitel, popřípadě osvojitelé, zapíší do matriky jako rodič, popřípadě rodiče dítěte, a to **na základě rozhodnutí soudu o osvojení.** To platí i podle § 5 a § 53 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o matrikách“). Není

tedy třeba o tomto následku rozhodovat, když vyplývá přímo ze zákona. Dále uvedl, že o zápisu do matriční knihy nerozhoduje soud, nýbrž matriční úřad podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o matrikách. Okresní soud proto řízení o návrhu na zápis do matriční knihy zastavil pro nedostatek pravomoci soudu podle ustanovení § 104 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 1 odst. 2 z.ř.s., a po právní moci rozhodnutí postoupil věc v tomto rozsahu příslušnému orgánu, jímž je zřejmě podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o matrikách s ohledem na místo narození osvojence Městský úřad města Sokolov. Příslušnost správního orgánu se ovšem s konečnou platností vyřeší teprve ve správním řízení.

Městský úřad města Sokolov s postupem okresního soudu nesouhlasil a podal zvláštnímu senátu návrh na řešení negativního kompetenčního sporu. V návrhu poukázal na skutečnost, že rodný list je matričním dokladem, který obsahuje údaje zapsané v matriční knize (§ 24 s 24a zákona o matrikách). Rodný list nemůže obsahovat jiné údaje, než jsou v matriční knize. Biologičtí rodiče zůstávají uvedeni v matriční knize narození a údaj o osvojení se zapíše do příslušné rubriky dodatečných záznamů a změn. Dodatečný zápis však musí obsahovat údaj, že osvojitelé budou zapsaní na místo rodičů. Tímto se původní zápis biologických rodičů zneaktivní a už se k němu při vystavení rodného listu nepřihlíží a do rodného listu se jako rodiče zapíší osvojitelé. Navrhovatel na závěr vyslovil přesvědčení, že zvláštní senát má vydat usnesení s výrokem: „Soud rozhodl, že osvojitelé se zapíší do knihy narození jako rodiče dítěte“.

Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů:

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Z ustanovení § 1 odst. 2 téhož zákona plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 tohoto zákona). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

Jedna ze základních podmínek pro to, aby byla dána pravomoc zvláštního senátu, je existence kompetenčního sporu. Z návrhu ze dne 14. 8. 2017 však nevyplývá, že by mezi soudem na jedné straně a orgánem moci výkonné, území, zájmové, či procesní samosprávy na straně druhé, bylo sporné, kdo má vydat rozhodnutí v totožné věci.

Podle § 796 odst. 1 věty první o.z. o osvojení nezletilého rozhodne soud na návrh osoby, která chce dítě osvojit.

Podle § 797 o.z. se na základě rozhodnutí soudu o osvojení osvojitel, popřípadě osvojitelé, zapíší do matriky jako rodič, popřípadě rodiče dítěte.

Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o matrikách, vede matriční úřad matriční knihy.

Podle § 5 odst. 1 zákona o matrikách se do matriční knihy zapisuje

a) matriční událost,
b) rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné, nebo o tom, že manželství nevzniklo, rozvod manželství, zrušení partnerství, rozhodnutí o prohlášení, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, **údaje o osvojení**, určení rodičovství, změně jména nebo příjmení a další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy v matriční knize, (dále jen "matriční skutečnost"), je-li matriční událost zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem (§ 1) nebo zvláštní matrikou (§ 3).

Podle odstavce 2 téhož ustanovení se změny a opravy zápisů v matriční knize provádějí na základě veřejných listin nebo jiných listin, stanoví-li tak tento zákon.

Podle ustanovení § 134 o.s.ř. listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními předpisy prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.

Podle ustanovení § 567 o.z. věty před středníkem, veřejná listina je listina vydaná orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listina, kterou za veřejnou listinu prohlásí zákon (srovnej též § 53 odst. 3 správního řádu).

Právní úprava obsažená v § 797 nepřinesla jakoukoliv změnu oproti úpravě jí předcházející (srovnej § 63 odst. 3 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině). I nadále je povinností soudu po právní moci rozhodnutí o osvojení zaslat pravomocný rozsudek (popř. s příslušnými doklady, jsou-li obsaženy v soudním spisu) matričnímu orgánu, který na základě zákona o matrikách vyznačí v matrice změnu statusového stavu (srovnej též Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J.; Zuklínová, M. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II.* Praha“ Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 344).

Z vyloženého vyplývá, že zákon povolává soud výlučně k rozhodnutí o osvojení a takovéto rozhodnutí je pak bez dalšího podkladem pro matriční úřad k zápisu osvojení do matriky. Není proto na soudu speciálně rozhodovat o posléze uvedené povinnosti matričního úřadu, neboť vyplývá bezprostředně ze zákona.

Jak vyplývá z návrhu Městského úřadu Sokolov ze dne 14. 8. 2017, navrhovatel ve svém podání nikterak nezpochybňuje svoji pravomoc učinit příslušný zápis o osvojení do matriční knihy (současně ani případně netvrdí, že by tak měl učinit soud). Návrh pouze nedůvodně ingeruje do rozhodovací pravomoci soudu v řízení o osvojení nepřípadnou domněnkou, že takovéto rozhodnutí má obsahovat výrok: „Soud rozhodl, že osvojitelé se zapíší do knihy narození jako rodiče dítěte.“ Zvláštní senát tak konstatuje, že předmětná věc nenaplňuje znaky kompetenčního sporu.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem byl návrh Městského úřadu Sokolov na zahájení řízení o kompetenčním sporu odmítnut /§ 4 zákona č. 131/2002 Sb., a § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. /, neboť nejsou splněny podmínky takového řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. prosince 2017

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu
(řádná dovolená)

v zast. JUDr. Michal Mazanec
člen senátu